

Budget år 2019

Socialnämnden i Järfälla

Innehållsförteckning

INLEDNING	2
1 ANSVARSOMRÅDE	2
2 EKONOMISKA FÖRUTSÄTTNINGAR 2019	3
3 SAMMNAFATTNING	4
4 NÄMNDENS MÅL FÖR 2019.....	5
5 UPPDRAG	6
Tidigare givna uppdrag av Socialnämnden	7
6 POLITIK/GEMENSAMT	7
7 INDIVID- OCH FAMILJEOMSORG	8
8 FUNKTIONSHINDER	11
Beskrivning av verksamhetsområdet	11
Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)	12
9 EKONOMISK ÖVERSIKT 2019	16
10 KVALITETSARBETE	17
Kundval	21
14 RISKANALYS	21
10 MILJÖARBETE 2019.....	22
12 MEDARBETARE.....	23
13 INTERNKONTROLLPLAN 2019	24
.....	25
14 INVESTERINGSBUDGET	26
15 VOLYMER (planerad/budgeterad volym).....	27

Bilagor

1. Ekonomistyrregler 2019
2. Peng för verksamhet med kundval 2019
3. Konkurrensplan

INLEDNING

I budgeten för socialnämnden år 2019 redovisas fördelningen övergripande per verksamhetsområde. Budgeten är inklusive kommunens verksamheter i egen regi.

Budget för 2019 bygger på kommunfullmäktiges beslut 2018-12-17 om Mål och budget för socialnämndens ansvarsområde med en nettokostnadsram på 827,8 mnkr inkl. volymmedel 14,5 mnkr för funktionshinder och 6,3 mnkr för individ- och familjeomsorg, samt 1,3 mnkr för satsningar inom individ- och familjeomsorgen.

1 ANSVARSOMRÅDE

Nämnd/styrelse: Socialnämnden

Ordförande: Dan Engstrand (M)

Förvaltningschef: Jenny Wilhelmsson

Socialnämnden ansvarar för funktionshinder, individ- och familjeomsorg exkl. familjerätten, den kommunala hälso- och sjukvården för området samt uppgifter inom det bostadssociala området (bostadsanpassningsbidrag).

Socialnämnden har även ansvar för serveringstillstånd och tillsyn enligt alkohollagen, tillsyn över handel med tobaksvaror och nikotinläkemedel, dödsboutredningar, föreningsbidrag till verksamhetsanknutna frivilligorganisationer. Socialnämnden ansvarar också för psykiskt och socialt omhändertagande när kriser och katastrofer inträffar i kommunen.

2 EKONOMISKA FÖRUTSÄTTNINGAR 2019

Nedan följer de förutsättningar budgeten är beräknad utifrån:

- Av kommunfullmäktige år 2019 tilldelad budgetram på 827,8 mnkr, inklusive volymmedel, samt 1,3 mnkr för satsningar inom individ- och familjeomsorg.
- Nolluppräknigen av nämnden kostnadsram.
- Den av kommunfullmäktige beslutade kundvalspengen.
- Av nämnden fastställda priser.
- Överenskomna priser med entreprenörer och egen regi.
- Planerade/budgeterade volymer.
- Förvaltningens bedömning är att löne- och prisutvecklingen år 2019 generellt kommer att vara på 2,5 procent.
- Personalomkostnadspålägget som ska täcka kostnader för arbetsgivaravgift och pensionskostnader är oförändrade jämfört med 2018, 39 procent.
- Hyra för lokalkostnader som hyrs av/genom fastighetsavdelningen.
- Internräntan är beräknad till 3 procent.
- Overheadkostnader (centralt fastställda) avseende personalrelaterade kostnader och IT-kostnader.
- Egenavgifter/priser för den enskilde år 2019 fastställs till avgifts-/prisnivå enligt beslut fattat av socialnämnden 2018-10-25 och av kommunfullmäktige 2018-12-17.
- Extern prisuppräknigen för funktionshinder med avtalskonstruktioner som innebär förändringar har räknats upp med omsorgsprisindexet (OPI).

3 SAMMNAFATTNING

Nämndens största utmaningar 2019:

Förvaltningsgemensamt

Med expansionen i Järfälla stiger kostnaderna då insatser för den enskilde kommer att öka inom samtliga områden för socialförvaltningen. I senaste befolkningsprognoser kan det dock konstateras att befolkningsnettot till kommunen inte ökat i samma grad som prognostiserat. Det råder en rörlighet av invånare mellan kommunerna där många flyttar in och ut från kommunen. Dock omfattas socialförvaltningens målgrupper inte av denna rörlighet utan att antal personer med behov ökar enligt prognos.

En av de största utmaningarna för förvaltningen är att rekrytera och behålla kompetent personal. En mängd åtgärder har vidtagits för att underlätta, men utmaningen kvarstår särskilt bland legitimerad personal.

I de budgetförutsättningar som föreslås finns ingen uppräknig från föregående år med, dock har socialförvaltningen ökade kostnader utifrån pågående avtal samt lönerrevision vilket kommer att hanteras genom effektivisering av verksamheten. Fokus kommer att vara en sammanhållen socialförvaltning, dvs. en effektiv förvaltning med stödresurser på rätt plats och i rätt tid, men även en socialförvaltning som utför det som är lagstadgat och tvingande.

Inom området personlig assistans LSS kvarstår stora utmaningar under kommande år. Volymutvecklingen har senaste åren varit kraftig, utöver förskjutningen av kostnader till kommunen från försäkringskassan sker även ett ökat inflöde av ansökningar från personer som flyttar in till kommunen.

Uppgifter från Socialstyrelsens hemlöshetsmätning år 2017 visar att hemlösheten i Järfälla kommun ökat markant jämfört med år 2011. Att personer saknar boende bidrar till ökade kostnader inom hela Individ- och familjeomsorgen. Socialnämnden har ett ansvar för akut bostadslösa personer och socialnämnden är också tydliga med att inga människor ska sova på gatan varför dessa kostnader är svåra att påverka om inte bostäder tillgängliga för målgrupperna byggs.

Insatser till personer utsatta för våld i nära relation har ökat mycket de senaste åren. Våld i nära relation inbegriper även hedersrelaterat våld och förtryck. Kostnaderna för området har ökat kontinuerligt sedan år 2013 och en betydande kostnadsökning har skett sedan år 2016.

4 NÄMNDENS MÅL FÖR 2019

Nämndens effektmål för verksamheten är inordnade under de kommungemensamma målen (inriktningsmål).

Effektmålen under respektive inriktningsmål bedöms uppfyllda när antalet tillhörande indikatorers målvärden är uppnådda enligt följande:

Effektmål 1: Av fyra indikatorer ska tre vara uppnådda.

Effektmål 2: Av fyra indikatorer ska tre vara uppnådda.

Målen följs upp i delår 2 och i verksamhetsberättelsen.

God Valfärd

- **Den enskilde ska uppleva ökad livskvalitet och ökade förutsättningar för ett bättre liv (effektmål 1)**
 1. Andelen brukare som svarat positivt på om deras situation förbättrats sedan de fick kontakt med socialtjänsten (IFO) ska ligga kvar på minst 80 %.
 2. Andelen ej återaktualiserade personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd ska öka varje år till dess att resultatet ligger på 85 % eller högre.
 3. Andelen brukare inom daglig verksamhet - LSS som svarar ja på frågan om de får vara med och bestämma om saker som är viktiga ska öka varje år tills dess att resultatet ligger på 80 % eller högre.
 4. Andelen brukare i gruppboende - LSS som svarat positivt på frågan om de får bestämma om saker som är viktiga hemma ska öka varje år till dess att resultatet ligger på 80 % eller högre.

Tryggare Järfälla

- **Förvaltningens verksamheter ska präglas av öppenhet, delaktighet och trygghet (effektmål 2)**
 1. Andel barn som görs delaktiga i förhandsbedömningar (ej våld) och utredningar som rör dem ska öka årsvis tills de ligger på minst 80 %.
 2. Nämndens beslut ska vid överklaganden till förvaltningsdomstol fastställas i minst 90 % (slutliga avgöranden i sista instans, IFO/FO).
 3. Enheterna inom funktionshinderområdet (boende) ska dokumentera om den enskildes delaktighet i alla genomförandeplaner.

För att säkerställa verksamhetens kvalitet och att uppsatta nämnd mål uppnås arbetar socialförvaltningen systematiskt med att verksamheten planeras, följs upp och utvecklas. Detta sker kontinuerligt genom bl a utförardialoger, ekonomidialoger, samverkan med andra förvaltningar och myndigheter, avtalsuppföljningar, individuppföljningar, hantera klagomål, lex Sarah, öppna jämförelser, genomlysningar, internkontrollplan mm. Vid behov upprättas handlingsplaner.

5 UPPDRAG

Uppdragen givna från kommunfullmäktige:

- Socialnämnden ges i uppdrag att ta fram en plan för en långsiktig och stabil finansiering av kvinnojoursverksamhet i Järfälla.

Förvaltningen avser att under 2019 utöka föreningsbidraget till Järfälla kvinnojour samt att utreda de finansiella förutsättningarna för Järfälla kvinnojour. Denna utredning ska utmynna i en plan för kommande år.

- Socialnämnden ges i uppdrag att ta fram en nämndövergripanden plan för att öka det förebyggande arbetet i kommunen med syfte att hjälpa människor bort från kriminalitet, för att öka tryggheten och för att hjälpa människor bort från ett skadligt riskbruk.

Förvaltningen kommer under 2019 att utarbeta en konkret plan för hur arbetet med att uppnå målen i uppdraget skulle kunna genomföras.

- Socialnämnden får i uppdrag att utveckla och fokusera verksamheten på evidensbaserade hemmaplanslösningar för att öka kvalitén i kommunens förebyggande och stöttande arbete.

Förvaltningen kommer att fortsätta arbetet med att utveckla hemmaplanslösningar, de stödjande insatserna samt det preventiva arbetet. Förvaltningen kommer även att fortsätta arbetet att utveckla de insatser som är evidensbaserade eller bygger på beprövad erfarenhet.

- Tillsätta samordnare för hedersrelaterat våld

Förvaltningen kommer att tillsätta en samordnare/funktion mot hedersrelaterat våld och förtryck. Gränsdragningar i uppdraget behöver tydliggöras då hedersrelaterat våld och förtryck är en del i arbetet mot våld i nära relation. Förvaltningen avser

presentera en plan för hur arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck ska utvecklas i och med denna satsning.

- Påbörja ett pilotprojekt tillsammans med olika aktörer inom Stockholms läns landsting med syfte att öka livskvaliteten för multisjuka och äldre.

Tidigare givna uppdrag av Socialnämnden

- Socialförvaltningen har genom ett initiativ från socialnämnden fått i uppdrag att utreda/ kartlägga hemlösheten i Järfälla med fokus på barn samt att förslag till åtgärder ska presenteras.

Förvaltningen kommer under 2019 att göra en undersökning gällande barn som lever i hemlöshet. Arbetet görs tillsammans med andra nordväst-kommuner och FoU samordnar undersökningen och kommer att bistå med analyser av resultatet.

6 POLITIK/GEMENSAMT

Beskrivning av verksamhetsområdet

Verksamhetsområdet innefattar socialnämnden med budget för nämndledamöternas arvoden vilka är beräknade att räcka till åtta nämndsammanträden och tjugofyra sammanträden i sociala utskottet.

Här ligger också ledning och administration med ansvar för samordning och utveckling av nämndens verksamheter, vilket sker genom utredning, analys, uppföljning och omvärldsbevakning. Även ansvaret för nämndadministrationen ligger här, vilket innebär planering av nämndens arbete och beredning av ärenden till nämnd. En viktig del i detta arbete är hanteringen och skötseln av nämndens handlingar (diariet).

Inom verksamhetsområdet finns även den medicinskt ansvariga sjuksköterskan (MAS).

Förvaltningsövergripande utveckling

I takt med att kommunen växer till invånarantalet finns det behov av att hela tiden se över interna processer. Förvaltningen behöver vara effektiv, med god kvalitet och individen i fokus. Vårt samhälle och dess förutsättningar förändras, vilket ställer krav på en flexibel organisation som kan anpassas utifrån de behov som finns.

Den 15 december 2014 fattades ett politiskt beslut om att upphöra med beställare/utförarmodell i Järfälla kommun. Stöd och behandlingsenheten integrerades i avdelningen för individ- och familjeomsorg. Socialnämnden gav socialförvaltningen i uppdrag att integrera Vård och omsorg, vilket redovisades och beslutades i november

2015. Vård och omsorg organiserades som en egen avdelning under socialdirektör för att bibehålla konkurrensneutralitet.

Sedan dessa beslut togs har mycket hänt. Individ och familjeomsorgen har framgångsrikt genomfört integrationen av Stöd och behandling. När det gäller utförandet av äldreomsorg/funktionshinder har Vård och omsorg vuxit successivt, dels utifrån att kommunen ökar avseende invånarantal men även utifrån att de tagit över driftansvaret för entreprenaddriven verksamhet i omgångar.

Inom socialförvaltningen som helhet finns behov av att utöka samverkan mellan myndighet och utförande för att bli en mer effektiv förvaltning. Det finns även behov av få till en samsyn kring ekonomi, personal och övergripande utvecklingsfrågor, vilket i praktiken innebär att Vård och omsorg behöver integreras ytterligare med övriga delar i socialförvaltningen. Denna integrering ger inte avkall på konkurrensneutralitet.

Socialförvaltningen står inför många stora utmaningar och inriktningen av förvaltningens övergripande strategiska arbete behöver därför kompletteras med en rad åtgärder som möjliggör ett framgångsrikt utvecklingsarbete. Fokuseringen behövs även för att kunna optimera förvaltningens möjligheter att leverera kvalitetsäkrade åtaganden.

Allt detta sammantaget förutsätter en organisation som stödjer kommande förändringar. Förändringsarbetet sker inom befintlig delegering och ekonomisk ram. De områden som omfattas av ett förändringsarbete beskrivs nedan. Förändringsarbetet är ett långsiktigt arbete över flera år, som även kan komma att ske i ett antal steg. Dialog och samverkan med berörda är en förutsättning för ett lyckat genomförande.

- En ekonomi i balans och säkerställa att alla resurser utnyttjas effektivt, samt en organisation som stödjer detta
- Implementering av verksamhetsidé för socialförvaltningen som utgår från visionen: För alla framåt
- En sammanhållen socialförvaltning i alla led, med individen i fokus
- Samverkan mellan myndighet och egen regi
- Samverkan mellan funktionshinder och IFO
- Kvalitetssäkring och centralisering av vissa stödresurser inom förvaltningen.
- Säkerställa ett systematiskt arbetsmiljöarbete med ansvarsnivåer som stödjer detta i hela förvaltningen.
- Utveckla kvalitetsledningssystem för socialförvaltningens alla delar.
- Utveckla heltidsfrågan, överenskommelse mellan SKL och kommunal.
- Utveckla krishanteringsplan för hela förvaltningen.

7 INDIVID- OCH FAMILJEOMSORG

Beskrivning av verksamhetsområdet

Till individ- och familjeomsorgens (IFO) uppgifter hör att arbeta främjande, förebyggande, vara väl förtrogen med levnadsförhållandena i kommunen samt ett ansvar att utreda, besluta om och följa upp de insatser som beviljats dem som sökt bistånd, eller som genom domstolsbeslut vårdats med tvång.

De lagar som främst styr verksamheten är:

- Socialtjänstlagen (SoL)
- Lag med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU)
- Lag om vård av missbrukare i vissa fall (LVM)
- Föräldrabalken (FB)
- HSL (Hälsa- och sjukvårdslagen)

Individ- och familjeomsorgen ska under hänsynstagande till människans ansvar för sin och andras sociala situation inriktas på att frigöra och utveckla enskildas och grupperns egna resurser. Verksamheten ska bygga på respekt för människors rätt till självbestämmande och integritet. Vid alla åtgärder som rör barn ska barnets bästa komma i främsta rummet.

Särskilda förutsättningar och utmaningar

Arbetsmarknad

Förändrade förutsättningar inom området kommer påverka förvaltningens arbete inom bland annat enheten försörjningsstöd. Avdelningen kommer följa utvecklingen under året.

Expansionen

Expansionen är en stor utmaning. Ett ökat antal invånare innebär att fler är i behov av avdelningens insatser. Detta har hittills främst märkts inom öppenvården. Ungdomsmottagningens besökare ökar, föräldramottagningen har fler kontakter, fler söker sig till familjerådgivningen. Inom myndighet märks expansionen främst inom barnenheten.

Den stora ökning av inflödet av orosanmälningar som skedde 2017 resulterade 2018 i att antalet utredningar gällande barn ökade kraftigt. En stor utmaning blir att hantera arbetsmängden om ökningen fortsätter under 2019. Enheten arbetar med att införa nya metoder och arbetssätt för att bli mer effektiv i utredandet.

Bostadsbrist

Bostadsbristen för de med låg eller ingen inkomst eller utan tillräcklig tid i bostadskö fortsätter att vara en mycket stor utmaning för förvaltningen. Avsaknaden av bostäder drabbar särskilt dem som är i behov av försörjningsstöd, unga vuxna som inte kan flytta hemifrån samt nyanlända utan tillräcklig kötid. Förvaltningen kommer under 2019 att göra en undersökning gällande barn som lever i hemlöshet. Arbetet görs tillsammans med andra nordväst-kommuner och FoU samordnar undersökningen och kommer att bistå med analys av resultatet.

Trygghet

Trygghetsarbetet i kommunen är en utmaning då många aktörer är involverade. Från socialförvaltningens sida kommer detta arbete att ske på flera olika preventiva nivåer. Medarbetare vid Preventionsenheten arbetar praktiskt med frågan och i SAMBU (Samarbete barn och unga) där fyra förvaltningar är representerade och socialförvaltningen står för ordförandeskapet kommer ett mer strukturellt arbete att utföras.

Psykisk hälsa

Allt fler barn och unga har en psykisk ohälsa. Järfälla barn- och elevhälsa har med stöd av avdelningen infört första linjen som är ett led mellan elevhälsan och Barn- och ungdomspsykiatri (BUP). Det är än så länge endast en vårdcentral som är intresserade av att delta i samverkan vilket gör att alla de barn och unga som är i behov av stöd och behandling för lindrigare former av psykisk ohälsa, och som inte omfattas av BUP:s uppdrag, har svårt att få den hjälp de behöver.

Verksamhetsutveckling

Arbetslöshet

Avdelningen har inlett ett arbete tillsammans med Kompetensförvaltningen för att personer i behov av försörjningsstöd och som står relativt nära arbetsmarknaden ska kunna erbjudas kompetenshöjande insatser för att snabbare komma ut i arbete. Ett arbete kring de personer som står mycket långt från arbetsmarknaden och som kan erhålla en offentligt skyddad anställning (OSA) inleddes 2018 och kommer att implementeras under 2019. Utvecklingsarbetet består i att få till ett tätare samarbete för att konsekvenserna av ett återfall i missbruk ska bli så lindriga som möjligt.

Arbete mot våld

Antalet personer i behov av skyddat boende p.g.a. våld i nära relation ökade under 2018. Det är positivt att allt fler vill bryta upp från destruktiva förhållanden och att man söker socialtjänstens hjälp i detta. En förutsättning för att utveckla arbetet inom området är de medel som avsatts i budget och som kommer att möjliggöra en utökning av de personalresurser som krävs. Stödet till de som är utsatta för våld kommer att utvecklas i samverkan mellan myndighet och utförare. Avdelningen ser över arbetssätt för att på ett bättre vis nå den våldsutövande med insatser.

Förvaltningen kommer under 2019 att utreda de finansiella förutsättningarna för Järfälla kvinnojour. Avdelningen har fått medel i budget för en samordnare mot hedersrelaterat våld och förtryck vilket innebär att ett ytterligare fokus kan läggas på frågan.

Förvaltningen kommer att tillsätta en samordnare mot hedersrelaterat våld och förtryck. Gränsdragningar i uppdraget behöver tydliggöras då hedersrelaterat våld och förtryck är en del i arbetet mot våld i nära relation. Förvaltningen avser presentera en plan för hur arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck ska utvecklas.

Förvaltningen kommer även att utreda hur personer med en kriminell livsstil på bästa sätt kan få hjälp att bryta med denna. Detta är ett nytt område för förvaltningen. Några kommuner i landet arbetar med frågan och information behöver inhämtas från dem angående arbetssätt som givit goda resultat.

Insatser på hemmaplan

Inom barn- och ungdomsarbetet kommer en ny metod, Signs of Safety, att implementeras under året. Metoden innebär ett större brukarfokus och kan användas inom både myndighets- och utförarsidan. Förhoppningen är att implementeringen ska bidra till kortare utredningstider och tydligare mål för de insatser som beviljas.

Det utvecklingsarbete som gjorts de senaste åren gällande utvecklandet av evidensbaserade insatser inom öppenvården kommer att fortsätta. Det preventiva arbetet kommer att utökas då de nya fältarbetare som förvaltningen fått medel för nu är anställda. De kommer både att arbeta uppsökande i ungdomsmiljöer på kvällar men också tillsammans med förvaltningens samordnare för att fortsätta att utveckla det våldsförebyggande arbetet.

Bostad först ska utvärderas i början av 2019 och då förvaltningen redan kan se mycket stora positiva effekter för de personer som erbjudits insatsen avser förvaltningen att utöka antalet boende från tre till fem under året. Insatsen vänder sig till personer med omfattande missbruks- och social problematik som också lever i hemlöshet. Vid en nationell Bostad först-konferens fick Järfälla mycket positiv feedback från forskare inom området gällande utförandet av insatsen.

Samarbetet med barn- och ungdomsförvaltningen gällande barn och unga som inte har en fungerande skolgång fortsätter under 2019. En plan för konkreta åtgärder presenteras senare under året.

8 FUNKTIONSHINDER

Beskrivning av verksamhetsområdet

Området funktionshinder är inriktat på att skapa förutsättningar för människor med olika former av funktionsnedsättning att kunna leva ett så normalt liv som möjligt. En funktionsnedsättning kan innebära många olikartade begränsningar i möjligheterna till att leva som andra. Därför är funktionshinderområdet en verksamhet med stor mångfald i utbudet av stöd och serviceinsatser, liksom i omfattning av dessa. Stöd- och serviceinsatserna kan till exempel innebära olika former av stöd och service i vardagen. De kan även innebära olika former av boende, sysselsättning eller avlastning för anhöriga.

Verksamheten vänder sig till personer under 65 år. Därutöver finns ett antal personer från 65 år och uppåt som handläggs och redovisas kostnadsfritt inom funktionshinderområdet. Det handlar om personer som omfattas av lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Kommunen ansvarar också för sociala insatser för personer som har permission från tvångsvård enligt lagen om psykiskt tvångsomhändertagande (LPT) eller lagen om rättspsykiatrisk vård (LRV).

De lagar som främst styr verksamheten är:

- Socialtjänstlagen (SoL).

- Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).
- Socialförsäkringsbalken (Försäkringskassan, LASS).
- Lagen om kommunernas betalningsansvar för viss hälso- och sjukvård.
- Lagen om riksfärdtjänst.
- Hälso- och sjukvårdslagen (HSL).
- Lagen om bostadsanpassningsbidrag.

Särskilda förutsättningar och utmaningar

Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)

Fler personer än tidigare får en diagnos som gör att de omfattas av LSS. Många får diagnos redan som små barn. Den medicinska utvecklingen gör även att det är fler som överlever och tillfrisknar efter svåra olyckor och sjukdomar men då ofta med en funktionsnedsättning som hindrar i vardagen. Det har också medfört en ökning av för tidigt födda barn med svåra funktionsnedsättningar. Inom funktionshinderområdet sker i stort sett inget utflöde. Antalet personer med funktionsnedsättning ökar för varje år. De ökade kraven inom arbetsmarknaden gör att det är fler personer med funktionsnedsättningar som har behov av daglig verksamhet eller sysselsättning eftersom de inte klarar av de ökade kraven som arbetsmarknaden ställer. Försäkringskassan har under senare tid blivit striktare i bedömningarna om rätten till sjukersättning respektive aktivitetsersättning vilket påverkar försörjningen av vår målgrupp.

Inom funktionshinderområdet finns det fortsatt behov av att öka grupp- och servicebostäder samt utslussningslägenheter. Framförhållning och god planering är viktigt för att tillgodose de behov som finns personer med funktionsnedsättning och även undvika sanktionsavgifter för kommunen. Förvaltningen ser allt fler som ansöker om boende enligt LSS inom kommunen men även att det kommer ansökningar från personer som bor i andra kommuner. Vidare blir mer och mer vanligt att sökande som tillhör en personkrets enligt LSS också har en psykiatrisk problematik och/eller missburksproblematik. Det innebär högre kompetenskrav på våra verksamheter i egen regi och på entreprenad och uppstår behov av att köpa platser utanför kommunen för att tillgodose sökandes särskilda behov. De som har boende som insats får med tiden ett allt större omvårdnadsbehov beroende på somatiska sjukdomar. Vissa av kommunens boenden i egen regi och på entreprenad har inte heller lokaler som är anpassade för personer med stora omvårdnadsbehov, varför det finns behov av att köpa platser till vissa personer.

Kommunen har ett hälso- och sjukvårdsansvar i LSS-verksamhet (daglig verksamhet och bostad med särskild service) sedan oktober 2015. En skatteväxling är genomförd. Det är nu tydligt att vårdbehovet är större än vad som beräknades vid skatteväxlingen.

Personlig assistans är en insats som har ökat i kostnader för kommunen under senare år. En stor del handlar om Försäkringskassans förändrade bedömning gällande assistansersättning som innebär en fördyring för kommunen. Därutöver är det ett ökat inflöde av ansökningar

från personer som flyttar in till kommunen. Det är fler personer med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning som ansöker om insatsen än tidigare. Kommunen ser även en ökning av ansökningar från personer som tidigare ansökt om särskilt boende men som nu väljer att ansöka om personlig assistans istället.

Under flera år har den rättsliga tillämpningen av insatsen personlig assistans förändrats och inneburit stora kostnadsökningar för landets kommuner. Regeringen vidtog åtgärder för att bromsa utvecklingen, Försäkringskassans tvåårsprövningar stoppades, rätt till väntetid och beredskap mellan insatser infördes. Trots åtgärderna har kostnaderna för kommunen till viss del fortsatt att öka. Flera åtgärder har vidtagits på enheten funktionsnedsättning under 2018 som har lett till att kostnadsökningen nu har stagnerat.

En utredning kring LSS-lagen har pågått sedan 2016 och den 10 januari 2019 presenterades ett nytt lagförslag. Det man vet sedan tidigare är att den nya lagen kommer att innehålla förändringar gällande den personliga assistansen. Det förslag som utredningen kommit med innebär några stora förändringar:

- Personliga assistansen blir ett fullständigt/helt statligt ansvar.
- En ny insats för barn under 16 år – Dessa personer kommer inte bli aktuella för personlig assistans. Insatsen är ett bredare stöd än dagens assistans.
- Ny insats för den som behöver ett förebyggande pedagogiskt stöd - gäller personer som har behov av ingående kunskaper och som för närvarande till viss del har assistans. Dessa personer kommer inte heller bli aktuella för assistans.
- Ny insats i form av personlig service och boendestöd.

De nya insatserna kommer kommunerna ansvara för. I dagsläget är det svårt att veta hur den nya lagen kommer att påverka kommunen och vi vet inte heller när den nya lagen kommer att börja gälla. Förslaget är att den nya lagen ska träda i kraft från 1 januari 2022.

Från och med 1 januari 2019 träder tillståndsplikt i kraft enligt socialtjänstlagen (SoL) för de privata verksamheter som bedriver hemtjänst. Tillståndsplikt införs även för verksamhet som avser ledsagarservice, biträde av kontaktperson eller avlösarservice i hemmet LSS. Krav om ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten gäller för all tillståndspliktig verksamhet. Krav tillkommer även om att styrelse och ägare samt andra med ett väsentligt inflytande lämplighetsprövas. Ny- och ändringsansökan avgiftsbeläggs. Detta kan innebära att ett antal av förvaltningens idag godkända företag inte ansöker eller blir godkända.

Socialpsykiatri

Inom socialpsykiatri finns en trend med ökat omvårdnadsbehov bland de personer som beviljas särskilt boende. De boendeenheter som finns inom kommunen har byggts utifrån att den enskilde inte har så stora omvårdnads- samt tillsynsbehov, vilket gör att de inte är anpassade för de ökade behoven. Alla boenden har exempelvis inte personal natttid.

Lokalerna är inte heller anpassade efter personer med stora omvårdnadsbehov där det behövs arbetstekniska hjälpmedel. Detta innebär att förvaltningen behöver köpa platser externt för att tillgodose behov, alternativt förändra bemanning och byggnation inom befintliga verksamheter. Det pågår planering för att dels ersätta kollektivboendena på Arrendevägen med nytt boende och dels utöka antalet platser med nytt boende.

Utredning om insatser inom psykisk hälsa har överlämnats till regeringen. Den presenterar en bedömning av vilka steg som krävs för att kunna åstadkomma ett långsiktigt och hållbart arbete för en god och jämlik psykisk hälsa.

Inspektionen för vård och omsorg

Under 2018 har Inspektionen för vård och omsorg (IVO) börjat begära yttranden att kommunen ska föreläggas en särskild avgift för ej verkställda beslut i mycket större utstäckning än tidigare. Detta kan innebära att förvaltningen kan komma att behöva köpa platser utanför kommunen för att kunna verkställa beslutet inom tre månader och undvika vite.

Verksamhetsutveckling

Lagen (2017:612) om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård (LUSEN) börjar gälla från och med 14 november 2018. Lagen kommer att ställa krav på såväl landstingets slutna – och primärvård som för kommunerna. Enheten funktionsnedsättning kommer under året vidareutveckla arbetssätt utifrån de gemensamma rutiner och riktlinjer som Storsthlm och Stockholms läns landsting tagit fram. Som led i detta behöver samverkan med primärvården och slutenvården vidareutvecklas samt arbetet med samordnad individuell plan (SIP).

Enheten för funktionsnedsättning kommer under året att fortsätta utveckla rutinerna kring hur uppföljningen av beslut verkställs för att undvika viten från IVO.

Enheten funktionsnedsättning påbörjade under 2018 ett nytt arbetssätt för insatsen boendestöd. Målet med det nya arbetssättet är att öka effekten av insatsen för den enskilde att få leva ett självständigt liv så långt som möjligt. Handläggarna ska skriva tydligare målformuleringar, fatta kortare beslut och göra tätare uppföljningar. Alla nya ansökningar om boendestöd ska också dras i ärendedragning. Utförarna av boendestöd kommer att bjudas in för dialog kring beställning och genomförandeplaner under 2019 för att bli delaktiga i det nya arbetssättet.

Fortsatt arbete utifrån handlingsplan (psykisk hälsa) pågår. Fokus är bland annat att öka samverkan med andra enheter inom socialförvaltningen samt att öka kunskapen om psykisk ohälsa hos medarbetarna. Enheten funktionsnedsättning kan se att den psykiska ohälsan hos barn och unga ökar och att en särskild riskgrupp är barn till föräldrar med kognitiv eller psykisk funktionsnedsättning.

Utbildningsinsatser som är planerade under året är utbildning i bedömningen av personer med suicidtankar och bemötande av personer med psykisk ohälsa och våld i nära relationer. Samt att enheten funktionsnedsättning under 2019 kommer att börja använda den webbaserade utbildningen Psyk-E bas.

Enheten funktionsnedsättning kommer under 2019 påbörja införandet av verksamhetssystemet Lifecare som bygger på individens behov i centrum (IBIC). Målet med IBIC är att gå från insatsstyrd verksamhet till behovsriktat arbetssätt.

Enheten funktionsnedsättning kommer tillsammans med äldregruppen under 2019 arbeta med de olika processerna som krävs för handläggning av förenklad biståndshandläggning enligt 4 kap 2 § SoL. Utveckla arbetssätt för ett flexibelt utförande av hemtjänstinsatser där förslaget är att tillämpa ramtid. Projektet innefattar också att utarbeta ett lättillgängligt informationsmaterial till medborgaren om hur en förenklad biståndshandläggning går till, ta fram en uppföljningsmetod och utreda ny avgiftsmodell för insatser inom socialtjänstlagen.

Antalet personliga ombud ska minska till att omfatta en tjänst.

Under 2019 planerar förvaltningen att upphandla driften av ett antal gruppboende/serviceboende enligt LSS och en upphandling av personlig assistans i kommunal regi. Upphandling av insatsen turbanden resa är inplanerad. Idag utförs uppdraget av Sirius AB

Gruppboende på Kulingvägen planeras att avvecklas under våren 2019.

Vård och omsorg funktionsnedsättning (utförarorganisation)

Den 1 september 2018 trädde den nya organisationen av vård och omsorg i kraft vilket innebar att det blev två avdelningar; vård och omsorg funktionsnedsättning och vård och omsorg äldre. I och med detta blev det en förstärkning med ytterligare en avdelningschef. I avdelning vård och omsorg funktionsnedsättning innebar organisationsförändringen även att det tillsattes gruppchefer samt fler verksamhetschefer.

Fokus under 2019 ligger på att hitta ändamålsenliga och effektiva sätt att arbeta med kvalitet och styrning i avdelningen. Översyn av uppföljningar av olika slag kommer att göras och kvalitetssäkras.

En utvärdering under senare delen av hösten 2018 ledde till förstärkningar inom området LSS grupp- och serviceboende i form av ytterligare en verksamhetschef samt verksamhetskoordinatorer. I och med denna förstärkning finns nu förutsättningar att göra ett kvalitetshöjande arbete i verksamheterna.

Fokus för avdelningens utvecklingsledare under 2019 är fortsatt kvalitetssäkrande arbete med rutiner i verksamheterna samt hantering av avdelningens lex Sarah-rapporter.

Med anledning av Arbetsmiljöverkets inspektioner under 2017/2018 anställdes under 2018 en ergonom som arbetar med åtgärder inom hela vård- och omsorgsorganisationen föranledda av inspektionen. Arbetet fortsätter under 2019 för att säkerställa goda arbetsvillkor för medarbetare inom vård- och omsorgsavdelningarna.

Under hösten 2018 återuppstartades arbetet med att implementera systemet Time Care som stöd i arbete med schema- och bemanningsplanering. Chefer och andra nyckelpersoner kommer att utbildas i systemet. Därefter ska all schemaläggning och bemanningsplanering ske i systemet.

Under 2019 kommer en ny upphandling att göras avseende sjuksköterskeberedskap för båda vård- och omsorgsavdelningarna.

9 EKONOMISK ÖVERSIKT 2019

Resultatbudget 2019

<i>mnr</i>			
Intäkter	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019
Kommunbidrag	1273	1356	820,6
Externa intäkter	285	276	185,6
Övriga intäkter	2	1	1
Summa intäkter	1560	1632	1007,2
Kostnader			
Personal	-690	-690	-443
Entreprenader	-593	-642	-355
Lokalkostnader	-72	-74	-62
Kapitaltjänstkostnader	-4	-4	-8
Övriga kostnader	-220	-222	-140
Summa kostnader	-1579	-1632	-1007,2
Årets resultat	-19,3	0	0

Driftbudget per verksamhet, mnr (inkl alla interna motparter)

Verksamhet	Kommun bidrag	Övriga intäkter	Summa intäkter	Kostnader	Resultat
Politik	1,657	0	1,657	1,657	0
Gemensam*	11,7	10,4	22,1	22,1	0
Funktionshinder*	527,2	82	609,4	609,4	0
IFO*	280,0	94	374,0	374,0	0
Summa	820,6	186,6	1 007,2	1 007,2	0

*Kommunbidrag efter ramväxling mellan SON och ÄN, samt inom verksamheterna.

Driftbudget per verksamhet Egen regi, mnkr (inkl alla interna motparter)

Verksamhet	Kommun bidrag	Övriga intäkter	Summa intäkter	Kostnader	Resultat
Gemensam	5,6	0,0	5,6	5,6	0,0
Funktionshinder	202,8	49,9	252,7	257,7	0
Summa	208,4	49,9	258,3	263,3	0

Kommentar till budget

Det blir en fortsatt utmaning under 2019 att bibehålla ekonomi i balans inom IFO, samt funktionshinderområdet. Förvaltningen kan konstatera att volymtilldelningen inom LSS som kommunfullmäktige beslutat om för 2019 är i nivå med redan beslutade insatser per utgången av 2018. Detta innebär att ytterligare tillkommande beslut om insatser inom LSS kommer medföra rent budgetmässigt ekonomiskt underskott.

Funktionshinderområdet står inför fortsatta utmaningar som innebär att ambitioner får vägas noga mot de ekonomiska förutsättningarna. Hos myndighet och kommunens verksamheter i egen regi krävs tillräcklig bemanning för uppdraget för att kunna ge kommuninvånarna bästa möjliga valuta för skattepengarna.

Inom IFO kommer dessutom personer, vars etableringstid avslutas, i betydligt högre utsträckning vara i behov av ekonomiskt bistånd för sin försörjning. En lågkonjunktur förväntas inträda under hösten 2019 vilket kan leda till att personer som blivit arbetslösa har behov av ekonomiskt bistånd.

10 KVALITETSARBETE

Hälso- och sjukvård

Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS), ansvarar för att den hälso- och sjukvård som bedrivs inom kommunen är av god kvalitet. MAS har tillsynsansvar enligt hälso- och sjukvårdslagen (HSL) Tillsynsansvaret innefattar följande verksamheter:

- Särskilt boende för äldre enligt socialtjänstlagen (SOL).
- Särskilt boende för personer med psykiska funktionsnedsättningar enligt SOL.
- Bostad med särskild service enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).
- Dagverksamhet för äldre enligt SOL.
- Sysselsättning för personer med psykiska funktionsnedsättningar enligt SOL.
- Daglig verksamhet enligt LSS.

Vårdgivaren ska enligt patientsäkerhetslagen (2010:65) senast den 1 mars varje år upprätta en patientsäkerhetsberättelse av vilken det ska framgå:

1. Hur patientsäkerhetsarbetet har bedrivits under föregående kalenderår.
2. Vilka åtgärder som har vidtagits för att öka patientsäkerheten.
3. Vilka resultat som har uppnåtts.

MAS upprättar vårdgivarens (socialnämndens och äldrenämndens) patientsäkerhetsberättelse utifrån underlaget från de patientsäkerhetsberättelser som inkommit från verksamheterna. Ärendet redovisas för socialnämnden och äldrenämnden som godkänner patientsäkerhetsberättelsen och antar de föreslagna åtgärderna för kvalitetsförbättring under kommande år.

Enligt SOSFS 2011:9 ska vårdgivaren inom hälso- och sjukvård identifiera de processer där samverkan behövs för att förebygga att patienter drabbas av vårdskada. Detta säkerställs genom regelbundna samverkans- och dialogmöten som MAS samordnar och kallar till där representanter från kommunen och andra samverkanspartners och vårdgivare inom HSL ingår.

Lokala överenskommelser upprättas mellan berörda och följs regelbundet upp vid avstämningsmöten.

Avtalsuppföljning

Avdelningen för lednings- och verksamhetsstöd ansvarar för verksamhetsuppföljningar inom socialförvaltningens verksamhetsområden. Uppföljning och granskning av verksamheterna utgår från avtal, upphandlingsdokument och uppdragsbeskrivning samt gällande lagar och föreskrifter. Årsvis upprättas planer för uppföljning med prioriteringsordning, tidsplan och beskrivning av områden för uppföljningen.

KPMG gjorde år 2018 en granskning av socialnämndens kontroll och uppföljning. Granskningen visade behov av förbättringar inom vissa områden för uppföljning. Socialförvaltningens vidtog åtgärder för att förbättra de områden där brister framkommit. Åtgärdsområden för uppföljning var att identifiera områden som fortsatt behöver utvecklas avseende uppföljning, att göra risk- och väsentlighetsanalys för att ta fram fokusområden som behöver granskas i uppföljning. Att ta fram en uppföljningsplan som redovisas för nämnden, förslagsvis i samband med Mål- och budgetarbetet. Socialförvaltningen har identifierat områden för uppföljning, liksom fokusområden. Uppföljningsplanen, som sträcker sig över en treårsperiod, redovisas separat till respektive nämnd.

Uppföljningarna har olika inriktningar, uppföljning av avtal, upphandlingsdokument, uppdragsbeskrivningar och uppföljningar riktade mot specifika områden. Olika metoder tillämpas för uppföljning såsom genom besök i verksamheterna, enkätundersökningar och begäran om inlämning av uppgifter från verksamheterna. Vid användning av enkäter kan stickprov och fördjupad granskning behöva göras i de fall där brister framkommer. Besöken i verksamheterna kan vara riktade mot uppföljning av vissa områden såsom t.ex. social dokumentation.

Tidsplan och prioriteringsordning för verksamhetsuppföljningarna kan komma att ändras beroende på att uppföljningar får företräde till följd av t.ex. inkomna klagomål eller att det finns behov av fördjupad uppföljning inom vissa områden.

Resultaten av verksamhetsuppföljningarna rapporteras till ansvarig avdelningschef som använder underlaget vid dialogmöten med grupper av utförare och vid avstämningsmöten med enskilda utförare.

Uppföljningarna redovisas löpande till socialnämnden.

Prioriterad uppföljning

Prioriterad uppföljning kan initieras av nämnd utifrån inkomna synpunkter och klagomål, från avdelningschef, från andra kommuner etc.

Individuppföljning

Respektive enhet med myndighetsutövning ansvarar för individuppföljning liksom för uppföljning av avtal som tecknats utanför ramavtal och för enskilda individuella behov.

Klagomål

Klagomål som kommer in till kommunen registreras av Servicecenter och besvaras av berörd verksamhet. Servicecenter sammanställer de inkomna klagomålen som analyseras inom avdelningen för lednings- och verksamhetsstöd.

Lex Sarah

Inkomna lex Sarah rapporter sammanställs och redovisas kvartalsvis till sociala utskottet. Sammanställningen ger en bild av utvecklingsområden hos berörd myndighet/utförare och en helhetsbild ur ett beställarperspektiv.

Övrig uppföljning

Övriga insatser för uppföljning av verksamheterna görs t.ex. genom:

- Internkontroll för socialnämnden som redovisas i delårs- och årsbokslut.
- Individärenden behandlas löpande i sociala utskottet (SU).
- Ekonomisk uppföljning av leverantörer genom UC-kontroll och kontroll hos Skatteverket på förekommen anledning (t.ex. signaler från UC eller annan information).
- Brukarenkäter.
- Analys av öppna jämförelser.
- Uppföljningar av olika projekt.
- Stickprovskontroller.

Dialog- och avstämningsmöten

Avdelningschefen för äldre- och funktionshinderområdet ansvarar för att hålla dialogmöten med utförare där aktuella frågor tas upp i grupp. Avdelningschef ansvarar också för att avstämningsmöten med utförare inom respektive avdelning hålls. Ett syfte med avstämningsmöten är att förmedla vad som fungerar väl och vilka utvecklingsområden som framkommit av resultaten av de olika verksamhetsuppföljningarna.

Övrig kvalitetsutveckling

I samband med uppföljning och dialog med utförare och andra huvudmän framkommer olika utvecklingsområden och behov av åtgärder för att utveckla och förbättra verksamheterna. För att möta behovet av utveckling genomförs flertalet aktiviteter och processer. Det kan handla om åtgärder som den berörde utföraren behöver genomföra för att uppnå de krav som ställs genom lagar, avtal, uppdragsbeskrivningar och faller under socialnämndens övergripande ansvar.

Åtaganden

Som invånare ska man veta vad man kan förvänta sig från socialförvaltningens insatser och vilka krav man kan ställa. Insatserna beskrivs i dokumentet ”Åtagande”.

Socialförvaltningens åtaganden är beslutade av nämnd och finns för områdena funktionshinder och individ- och familjeomsorg. Åtagandena finns på Järfälla kommuns webbplats och gäller åren 2019-2022.

Konkurrensplan

Kommunfullmäktige i Järfälla fastställde 2009-03-23 i § 34 en ny konkurrenspolicy för Järfälla kommun. I december 2017 antogs kommunens upphandlingsstrategi av kommunfullmäktige. Dessa dokument ska vara styrande i Järfälla avseende upphandling och konkurrensutsättning.

Enligt riktlinjerna vid konkurrensförfarande ska kommunstyrelsen och samtliga nämnder i samband med budget- och verksamhetsplanering upprätta planer för nyttjande av konkurrens.

Den av kommunen beslutade och finansierade servicen inom socialnämndens ansvarsområde utförs såväl av kommunen själv, så kallad egenregi-verksamhet, som av ett antal privata utförare som kommunen har avtal med. Konkurrensutsättning sker genom så kallat kundvals förfarande enligt Lag (2008:962) om valfrihetssystem, LOV eller genom sedvanligt upphandlingsförfarande enligt Lag (2016:1145) om offentlig upphandling, LOU.

Konkurrensplanens betydelse

Konkurrensplanen kommer att ligga till grund för socialnämndens, äldrenämndens och socialförvaltningens planering. Socialnämnden och socialförvaltningen behöver kunna hålla sig uppdaterad om kommande behov som berör nämndens och förvaltningens arbete. De aktuella behoven har sammanfattats i lägesbeskrivningar som förtydligar behoven under år 2018 – 2021. Nya upphandlingar kan tillkomma efterhand om behov uppstår. Upphandlingarna hanteras i enlighet med socialnämndens delegeringsordning. Frågor av

vikt lyfts alltid till nämnd. En kopia av sammanställningen har lämnats till upphandlingsenheten.

Kundval

Inom socialnämndens ansvarsområde har kundval funnits för vissa verksamheter sedan år 2001. Under några år hade kommunen ett förfarande med löpande certifiering av utförare. År 2009 infördes en ny lag, Lag om valfrihetssystem, LOV. Därför förändrades kundvalssystemet till en upphandling enligt LOV. Inom ramen för kundvals förfarande enligt LOV väljer kunden själv vem av de godkända utförarna som ska utföra verksamheten.

14 RISKANALYS

Järfälla står inför en ekonomisk situation med många utmaningar. Socialnämnden behöver därför ständigt se över möjligheten att effektivisera. Det kommer fortsatt krävas förändringar och flexibilitet för att ha budget i balans.

Ekonomisk planering och prognostisering av Socialnämndens verksamheter måste alltid följas av reservationer för oförutsägbara behov och händelser. De insatser som nämnden ansvarar för är ofta reglerade enligt rättighetslag och därför till stora delar utanför nämndens möjlighet att påverka eller avvisa. Den information som riskanalysen ger är också något som ligger till grund för uppbyggnad och uppföljning av nämndens internkontrollplan.

Socialnämnden använder följande riskmatris för att analysera och riskbedöma socialnämndens verksamhetsområden:

Sannolikhet		Påverkan					
			Obetydlig	Mindre	Medel	Allvarlig	Förödande
			1	2	3	4	5
Nästan säker	5	Hög	Hög	Extrem	Extrem	Extrem	
Trolig	4	Medel	Hög	Hög	Extrem	Extrem	
Medel	3	Låg	Medel	Hög	Extrem	Extrem	
Mindre	2	Låg	Låg	Medel	Hög	Extrem	
Osannolik	1	Låg	Låg	Medel	Hög	Hög	

Den vita markeringen i matrisen är ett exempel på riskacceptans. Bruttonrisk vilken värderas som låg eller medel prioriteras inte och nettorisken värderas då som acceptabel.

Riskbedömningen enligt nedan utgår från en bedömning av sannolikhet/påverkan. Bedömningen ger ett riskvärde, t ex $3 \times 3 = 9$ och $4 \times 3 = 12$. Där risk överstiger riskvärde 10 har förvaltningen ett prioriterat fokus med en rad åtgärder.

Förändrade förutsättningar inom området arbetsmarknad kommer påverka förvaltningens arbete inom bland annat enheten försörjningsstöd. Avdelningen kommer följa utvecklingen under året.

Bostadsbristen för de med låg eller ingen inkomst eller utan tillräcklig tid i bostadskö fortsätter att vara en mycket stor utmaning för förvaltningen. Förvaltningen kommer under 2019 att göra en undersökning gällande barn som lever i hemlöshet.

Antalet personer med funktionsnedsättning ökar för varje år. De ökade kraven inom arbetsmarknaden gör att det är fler personer med funktionsnedsättningar som har behov av daglig verksamhet eller sysselsättning eftersom de inte klarar av de ökade kraven som arbetsmarknaden ställer. Försäkringskassan har under senare tid blivit striktare i bedömningarna om rätten till sjukersättning respektive aktivitetsersättning vilket påverkar försörjningen av vår målgrupp.

10 MILJÖARBETE 2019

Miljöplan 2016-2024 för Järfälla kommun med bolag är ett styrande dokument som antogs av kommunfullmäktige i oktober 2016. Där beskrivs kommunens miljömål övergripande, och stor vikt läggs vid minska klimatpåverkan och på att uppnå hållbar konsumtion. Innan gällde Miljöplan 2010-2020, där miljömålen också handlade om att skapa förutsättningar för en hållbar utveckling för alla som bor, arbetar och verkar i kommunen.

Järfälla kommuns miljödiplom

För att minska kommunens miljöpåverkan arbetar Järfälla kommun sedan 1997 med Miljödiplomering. Något förenklat så innebär det att miljödiplomeringensarbetet ska medverka till att skapa effektiviseringar och ge materiella besparingar. Andra fördelar är de organisatoriska vinster som kan fås genom tydligare rutiner och engagerade medarbetare och som också kan underlätta att man systematiskt arbetar med förbättringar. När nämnden bidrar till att minska miljöpåverkan när det gäller till exempel energi, upphandling och transporter, är man delaktig i att nå Järfälla kommuns övergripande miljömål.

Järfälla kommuns miljödiplom fanns tidigare i tre nivåer med stigande krav på miljöanpassning, men har nu ersatts av en nationell standard som, heter Svensk Miljöbas. Detta för att säkerställa att kommunen jobbar med ett kvalitetssäkrat miljöledningssystem, och vilket även gör att man kan jämföra miljöarbete kommuner emellan på ett objektiva och opartiska sätt. Samtliga förvaltningar ska ha gällande diplom enligt Svensk Miljöbas.

Socialnämndens miljöarbete och miljömål

Socialnämndens verktyg för att uppnå kommunens övergripande mål är att arbeta med miljödiplomering, och de mål som är aktuella att arbeta med under 2019 är kopplade till socialförvaltningens mest betydande miljöaspekter. Med detta menas att man prioriterar att skriva miljömål kring de områden där graden och omfattningen av miljöpåverkan bedöms som mest betydande.

På socialförvaltningen finns tre miljösamordnare och enheterna representeras av miljöombud. Uppföljningen av miljöarbetet sker vid regelbundna miljömöten. Genom att uppdatera och stärka rutiner, inspirera och hitta vägar att öka miljömedvetandet hos medarbetarna, är förutsättningarna för ett framgångsrikt miljöarbete goda.

De övergripande miljöområden som socialförvaltningen främst kommer att jobba med under 2019 är transport och att försöka förbättra efterlevnaden av våra inköpsrutiner för att öka andelen ekologiskt producerade livsmedel.

Socialförvaltningen har miljödiplom som gäller under 2019.

12 MEDARBETARE

En av de största utmaningarna för nämnden är att rekrytera och behålla kompetent personal. En mängd åtgärder har vidtagits för att underlätta, men utmaningen kvarstår särskilt bland legitimerad personal.

Enligt den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet var arbetsgivaren och arbetstagarparterna överens om att många av de satsningar som gjordes under 2018 börjar få positiv effekt, till exempel att de gemensamma arbetsmiljörutinerna börjar användas, men att det behövs ytterligare arbete för att nå ut till alla verksamheter. Utan resultat visade gult och grönt vilket innebär att åtgärder och undersökningar behövs, men inget av områdena i checklistan fick ett rött resultat med akuta åtgärder som följd. Under 2018 vidtogs en rad åtgärder för att förbättra arbetsmiljön, bland annat grundläggande arbetsmiljöutbildning för chefer, omorganisation för ökad chefstäthet och översyn av samverkansrutinerna.

Arbetet fortsätter under 2019 och de viktigaste åtgärderna för att förbättra arbetsmiljön under 2019, utifrån resultatet av medarbetarenkäten eller personalpolicyn, samt särskilda insatser för att minska ohälsan/sjukfrånvaron och förebygga framtida ohälsa:

- Fortsatt implementering och förankring av verksamhetsidé.
- Fortsatt implementering och förankring av arbetsmiljörutinerna.
- Se över och förtydliga introduktionen för medarbetarna och skapa ett introduktionspaket för nyanställda chefer.

- Öka kunskapen bland cheferna kring hantering av kränkande särbehandling, trakasserier och mobbning samt hantering av hot & våld.
- Öka kännedomen bland medarbetare kring hur och var man rapporterar kränkande särbehandling, trakasserier och mobbning samt hot & våld.
- Arbeta med utvalda punkter i Kompetensförsörjningsplanen.
- Fortsatt arbetet med en sammanhållen socialförvaltning i alla led.
- Följa upp och undersöka, riskbedöma, utreda och åtgärda de organisationsförändringar som är gjorda under 2018/2019

13 INTERNKONTROLLPLAN 2019

Syftet med planen för internkontroll är att tillhandahålla en modell som möjliggör en tillförlitlig finansiell rapportering samt ger väsentlig information om hur verksamheten fungerar. Den information som verksamheten får genom riskanalyser, egenkontroller och utredning av klagomål, synpunkter och rapporter ska sedan ligga till grund för analys och ständig förbättring av processer och rutiner där god kvalitet i insatserna för socialtjänstens målgrupper, trygghet och säkerhet är bärande principer.

Område	Kontrollmoment	Kontrollansvar	Frekvens	Rapportering	Metod	Risk
Styrning						
Internkontroll	Att gällande interkontrollplan efterlevs samt att verkan är korrekt	Avdelningschef ALV	Löpande Bokslut	Socialdirektör Nämnd	Löpande	M/A
Attest och Delegation	Att delegationsordning efterlevs och beslut anmäls till nämnd samt att attestordningen följs	Avdelningschef ALV	Bokslut	Socialdirektör Nämnd	Löpande dialog Stickprov	M/A
Budget	Att rutiner för budgetering och budgetuppföljning och att ev. åtgärdsprogram följs samt att god prognossäkerhet bibehålls*.	Avdelningschefer Controller	Månadsvis	Socialdirektör Nämnd KSF	Ekonomidialog	M/A
Mål	Att kommun- och förvaltningens gemensamma mål och målnivåer uppnås och att beslutade lokala anvisningar följs	Avdelningschef ALV	Bokslut	Socialdirektör Nämnd KSF	Löpande	M/K
Statsbidrag	Att säkerställa att riktade statsbidrag/statliga kostnadsersättningar, samt externa projektmedel söks.	Avdelningschef ALV	Bokslut	Förvaltningsledningsgrupp	Ekonomidialog	H/A
Direktupphandling	Att dokumentation finns. Att budgetansvarig chef har godkänt direktupphandling överstigande 20 000 kronor. Att direktupphandlingar överstigande 20 001 kronor ska dokumenteras och vara diarieförda i Platina.	Förvaltningschef	Löpande - Delår 2 och VB	Socialdirektör	Stickprov	M/K
Representation	Syfte med representation och deltagarlista ska bifogas fakturan. I representationen får ingen alkohol ingå.	Förvaltningschef	Löpande - Delår 2 och VB	Socialdirektör	Stickprovskontroll av fakturor som avser representation	M/K
Förvaltningens tjänstebilar	Att säkerställa att körjournal förs.	Avdelningschef ALV Intendent	Löpande	Ledningsgrupp ALV	Stickprov minst 6ggr/år	L/L

Personal						
Lönehantering	Att rätt lön utbetalas till rätt person	Avdelningschef ALV	Löpande	Socialdirektör	Löpande dialog Stickprov	M/K
Årsarbetstid	Att lokala tillämpningsregler för god resursanvändning och planering upprättas	Avdelningschef ALV	Löpande	Socialdirektör	Löpande dialog Stickprov	L/K
Lag och avtal	Enligt AB	Avdelningschef ALV	Löpande	Socialdirektör	Löpande dialog	H/A
Rekrytering	Att rekrytering sker enligt gällande policy (FAIR)	Avdelningschef ALV	Löpande	Socialdirektör	Löpande dialog	M/K

Socialtjänst						
Handläggning	Att lag, beslutade rutiner, polices, tillämpningsregler följs.	Avdelningschefer	Löpande	Socialdirektör Nämnd	Löpande dialog Stickprov	M/A
Uppföljning av biståndsbeslut	Att gällande beslut är aktuella samt följer gällande lagstiftning, tillämpningsregler och rutiner	Avdelningschefer	Kvartalsvis	Socialdirektör Nämnd	Stickprov	M/A
Säkra utbetalningar	Säkra att samtliga utbetalningar är korrekta	Avdelningschefer	Löpande	Socialdirektör Nämnd	Stickprov	M/K
Handlingsplaner	Att gällande handlingsplaner följs och revideras	Avdelningschefer	Månadsvis	Socialdirektör Nämnd KSF	Löpande dialog Stickprov	M/K
Avvikelsehantering	Att avvikelser hanteras enligt gällande regelverk	MAS	Löpande	Nämnd	Stickprov	M/A

*) Enligt KS interna ekonomistyrregler samt i enlighet med god redovisningssed

Risker

H = Hög risk – det är stor sannolikhet att fel uppstår.
M = Medel risk
L = Låg risk - sannolikheten för att fel ska uppstå är liten.

Konsekvenser/effekter

A = Allvarliga
K = Kännbara
L = Lindriga

I bedömningen av effekterna vägs följande faktorer in:

- Ekonomiska effekter (såväl förmögenhetsförlust som felaktiga räkenskaper)
- Effekter för enskilda personer
- Moraliska, etiska effekter på kommunens rykte

14 INVESTERINGSBUDGET
Socialnämnden

(tkr)

Projekt	Budget 2019	Begärs överfört till 2019	Eventuell budget 2019
Gemensamt			
Generella investeringar	600	1 300	1 900
Funktionshinder			
Generella investeringar	500	800	1 300
<i>Ersättningsinvesteringar</i>			
<i>Arbetsmiljöåtgärder</i>			
<i>Nytt boende</i>			
Individ- och familjeomsorg			
Generella investeringar	1 000	2 000	3 000
Summa	2 100	4 100	6 200

- * 1. Projekt som medför minskade driftkostnader eller ökade kostnader, eller kan hänföras till ökade volymer pga befolkningsökningen, eller som måste åtgärdas pga lagkrav, myndighetsbeslut eller liknande.
 2. Projekt som medför kvalitetshöjningar för brukarna.
 3. Övriga.

Generella investeringar – gemensamt/funktionshinder är utrustningsanslag för behov av utbyte och kompletteringar av möbler och övrig utrustning (även verksamhetspecifik mjukvara) i befintliga lokaler. Inom generella investeringar ingår även grundutrustning och ersättningsinventarier för olika boenden

Generella investeringar – individ- och familjeomsorg behövs dels för att förnya inventarier och utrustning i befintliga lokaler, men också förnya ytskikt och anpassningar i befintliga lokaler.

Ovan investeringar kommer att inrymmas i föreslagna ramar.

15 VOLYMER (planerad/budgeterad volym)
Individ- och familjeomsorg

Delområde	Budget 2018	Budget 2019
HVB Vuxna Missbruk		
Bruttokostnad, mnkr	9,5	10,7
Antal vård dygn	5 267	6 966
Kostnad/vård dygn kr	1 804	1 536
Antal helårsplatser	14,4	19
Boende Vuxna övriga relationsvåld		
Bruttokostnad, mnkr		7,6
Antal vård dygn		5163
Kostnad/vård dygn kr		1472
Antal helårsplatser		14
HVB Barn och ungdom		
Bruttokostnad, mnkr	29,8	19,4
Antal vård dygn	6 677	3 894
Kostnad/vård dygn kr	4 463	4 982
Antal helårsplatser	18,3	11
Ekonomiskt bistånd		
Bruttokostnad, mkr	60	58

Delområde	Insats	Budget 2018	Budget 2019
Timrelaterat (antal timmar)	Hjälp i hemmet SoL	70 000	75 000
	Ledsagarservice SoL/LSS	28 000	23 400
	Avlösarservice	13 420	13 000
	Personlig assistans LSS	225 000	233 500
	Personlig assistans LASS	120 000	100 800
	Boendestöd SoL	34 000	36 000
Syssetsättning (antal personer)	Dagverksamhet SoL	2	2
	Syssetsättning SoL	120	97
	Daglig verksamhet LSS	260	273
Bostad med särskild service (antal personer)	Särskilt boende SoL	50	55
	Bostad med särskild service barn LSS	9	10
	Bostad med särskild service vuxna LSS	201	176
	Bostad med särskild service vuxna LSS, köpt plats	23	23
Korttidsvistelse (antal dygn)	Korttidsvistelse SoL	2 160	2 160
	Korttidsvistelse LSS	2 100	2 160
Korttidstillsyn (antal personer)	Korttidstillsyn	31	25
Övrigt (antal personer)	Kontaktperson SoL	49	49
	Kontaktperson LSS	62	62
	Trygghetstelefon SoL	120	120
	Omvårdnadsbidrag SoL	13	13
	Personligt ombud	2	1